

UDENRIGSMINISTERIET

SAGSGANG – SKRIDT FOR SKRIDT

**WHISTLEBLOWERORDNINGEN I
UDENRIGSMINISTERIET**

FORORD

Udenrigsministeriet er en globalt arbejdende organisation. Udenrigsministeriet er fast besluttet på **at opretholde de højeste standarder for integritet og arbejdsetik** og sikre en forsvarlig forvaltning af offentlige midler. Udenrigsministeriet ønsker at fremme en åben organisationskultur, hvor de ansatte trygt kan berette om ulovligheder eller alvorlige uregelmæssigheder. Whistleblower-ordningen skal være med til at understøtte dette og fremme de ansattes ytringsfrihed.

Whistleblowerordningen skal opfattes som et **tilbud** og **en ekstra mulighed** for at kunne indberette om væsentlige problemstillinger.

Dermed skal whistleblower-ordningen ses som et **supplement** til den direkte og daglige kommunikation på arbejdspladsen om fejl og utilfredsstillende forhold

I et bredere perspektiv skal whistleblowerordningen være med til at sikre, at borgerne har **tillid** til, at Udenrigsministeriet lever op til kravene om god offentlig forvaltning og god adfærd i det offentlige.

HVEM KAN ANMELDE?

Alle Udenrigsministeriets **ansatte** (tidligere, nuværende og personer, der endnu ikke er begyndt at arbejde for UM, men som indberetter om oplysninger erhvervet i forbindelse med ansættelsesprocessen).

Endvidere har ansatte hos **samarbejdspartnere**, herunder private virksomheder (eksempelvis **leverandører** og **underleverandører**), som har et mere kontinuerligt eller formaliseret samarbejde med Udenrigsministeriet mulighed for at benytte whistleblower-ordningen.

HVAD GÅR WHISTEBLOWERORDNINGEN UD PÅ? 1/2

Udenrigsministeriets whistleblowerordning giver mulighed for **at kunne indberette om:**

- **Strafbare forhold**, fx uberettiget videregivelse af oplysninger om rigets udenrigspolitiske interesser
- **Grove eller gentagende overtrædelser af lovgivningen**, fx misbrug af betroet magt i strid med Udenrigsministeriets [antikorrupsionspolitik](#)
- **Overtrædelse af forvaltningsretlige principper eller væsentlige interne retningslinjer**, fx hvor en medarbejder bevidst eller gentagne gange undlader at oplyse, behandle sager tilstrækkeligt eller modtager gaver i strid med [UMs gavepolitik](#)
- **Grove personrelaterede konflikter på arbejdspladsen**, f.eks. grov chikane
- **Seksuel chikane**, dvs. uønsket verbal, ikke-verbal eller fysisk adfærd af seksuel karakter med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed
- **Bevidst vildledning af borgere eller samarbejdspartnere**

Ordningen er et supplement til den direkte og daglige dialog på arbejdspladsen om fejl og utilfredsstillende forhold. Problemer bør derfor i første omgang løses ved, at du som medarbejder retter henvendelse til nærmeste leder, HR, tillidsrepræsentant eller arbejdsmiljørepræsentant. Såfremt der er tale om en samarbejdspartner, opfordres det til, at samarbejdspartneren først løser eventuelle problemer med den primære kontaktperson eller -enhed i Udenrigsministeriet.

HVAD GÅR WHISTEBLOWERORDNINGEN UD PÅ? 2/2

Whistleblower-ordningen omfatter **ikke** øvrige forhold. Det er f.eks.:

- **Overtrædelser af interne retningslinjer**, f.eks. sygefravær, rygning, alkohol, påklædning, brug af kontorartikler mv
- **Mindre grove personrelaterede konflikter**, fx generelle uoverensstemmelser med ledelsen, uoverensstemmelser af ansættelsesretlige karakter, kontrakt- og lønvilkår, ferieplanlægning, PLUS-samtaler, arbejdstid mm.

Whistleblower-ordningen må **ikke bruges med henblik på at chikanere** kolleger, medarbejdere og ledere.

SKAL JEG OPLYSE, HVEM JEG ER?

Udenrigsministeriet opfordrer til, at man som whistleblower **ikke indgiver oplysninger anonymt.**

Hvis ikke du oplyser om din identitet, betragter vi dig som **anonym**. Vi har dog behov for kontaktoplysninger for at kunne kommunikere med dig.

Hvis du ønsker at bevare din anonymitet, skal du være opmærksom på, at du ikke opgiver navn, telefonnummer eller andet personhenførbart. Ved upload af filer, herunder dokumenter, film, fotos m.v. utilsigtet kommer til at afgive oplysninger om din identitet.

Hvis vi har modtaget oplysninger om din identitet, kan vi i nogle tilfælde være forpligtet til at videregive disse oplysninger. Det kan fx være, hvis din henvendelse vedrører en konkret person, og denne person efter reglerne om databeskyttelse har ret til oplysningen.

Udenrigsministeriet kan **helt undtagelsesvis** være nødsaget til at indhente og videregive oplysninger om whistlebloweren, hvis det sker som led i at afværge forbrydelser, der kan indebære fare for statens sikkerhed eller menneskers liv eller helbred. Der vil efter reglerne i offentlighedsloven kunne søges aktindsigt i de dokumenter, der indgår i en whistleblower-sag.

HVORDAN BEHANDLES HENVENDELSER

Hvis du ønsker at indberette til whistleblower-ordningen skal du benytte webformularen på <https://um.dk/da/om-os/organisation/whistleblower/>

Hvis din henvendelse ikke er omfattet af ordningen, kan vi ikke behandle den, og vi afviser den derfor. Hvis vi har dine kontaktoplysninger, vil vi give dig besked herom.

Hvis din henvendelse er omfattet af ordningen, og vi vurderer, at der er mulighed for at oplyse sagen tilstrækkeligt, undersøges sagen nærmere.

Din henvendelse bliver først behandlet og vurderet i Controller. Hvis henvendelsen kræver yderligere undersøgelser, vil Controller typisk inddrage det kontor i Udenrigsministeriet, der har ansvar for det område, henvendelsen drejer sig om.

Oplysningerne sendes til en særlig udvalgt Whistleblower koordinator i det pågældende kontor. Vi understreger, at oplysningerne skal behandles fortroligt, og at kontoret skal være særligt opmærksom på at beskytte din identitet.

Undersøgelsen sker i overensstemmelse med en fælles Udenrigsministeriets Sagsbehandlervejledning for whistleblower-henvendelser og den praksis, som det pågældende kontor normalt bruger.

Når sagen er undersøgt og afsluttet, vil vi orientere dig, hvis vi har dine kontaktoplysninger.

HVAD SKER DER, NÅR UNDERSØGELSEN ER SLUT

Hvis undersøgelsen af din indberetning afdækker kritisable forhold, ulovligheder eller alvorlige uregelmæssigheder er der forskellige **reaktionsmuligheder**. Det kunne fx være, at Udenrigsministeriet:

- Udtaler sin opfattelse af sagen over for den relevante enhed eller medarbejder(e), herunder med kritik, anbefalinger eller henstillinger
- Iværksætter ændring af interne retningslinjer eller lignende
- Indleder personalesag (fx disciplinær- eller afskedigelsessag) mod relevante, involverede medarbejdere.
- Overdrager sagen til politiet eller anden relevant myndighed med henblik på efterforskning af muligt strafbare forhold.
- Iværksætter kontraktretlige konsekvenser i tilfælde, hvor sagen vedrører alvorlige fejl eller forsømmelser begået af en samarbejdspartner

DINE RETTIGHEDER SOM WHISTLEBLOWER, OG DEN DER ER INDBERETTET OM

En whistleblower har som udgangspunkt ikke flere rettigheder end andre.

Både whistlebloweren og den person, der er indberettet om er som udgangspunkt omfattet af databeskyttelsesreglerne, dvs. de har ret til at bede om at få rettet forkerte oplysninger, slettet eller begrænset de oplysninger, som UM har om personen

Whistlebloweren og den person, der er indberettet om har også begge ret til egen acces, dvs. adgang til at få oplyst, hvilke oplysninger, der behandles, med hvilket formål samt få udleveret en kopi af oplysningerne.

Hvis der som led i afslutningen af sagen træffes en egentlig forvaltningsretlig afgørelse, finder forvaltningslovens almindelige regler og principper om f.eks. begrundelse, partshøring og klagevejledning anvendelse.

Hvis oplysninger, der er modtaget, giver anledning til mistanke om strafbart forhold, skal bestemmelserne i retsplejeloven iagttages.

ANDRE VIGTIGE FORHOLD

Enhver kan henvende sig til Controller, hvis det har haft negative konsekvenser at vedkommende har sendt oplysninger ind til whistleblower-ordningen.

Der må ikke bevidst indsendes urigtige eller vildledende oplysninger gennem whistleblower-ordningen. Oplysninger, der er indsendt i ond tro, kan medføre en politianmeldelse, ligesom det kan få negative ansættelsesretlige reaktioner eller medføre kontraktsretlige konsekvenser for den person, der har indsendt oplysningen.